

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ В РЕСПУБЛІЦІ РУМУНІЯ

(представлено к.ф.н. доц. Яцик І.С.)

Географічне розташування: південна частина Європи

Населення: 19,12 млн (станом на 2018 рік)

Адміністративно-територіальний устрій: територію країни поділено на 41 жудець (повіт) та один окремий національний муніципалітет Бухарест.

Форма правління: змішана республіка.

У Румунії одним з основних нормативних актів, якими регулюється державна служба, є закон «Про статус державних службовців», консолідований у 2009 р. Відповідно до нього статус державного службовця можуть мати особи, які працюють в апараті Парламенту Румунії або в структурі Адміністрації Президента. Також держслужбовцями можуть бути працівники дипломатичних та консульських органів влади, митних органів, поліції та інших структур міністерства внутрішніх справ. Згідно з ст. 7 закону «Про статус державних службовців» посади державної служби Румунії діляться (залежно від ступеня складності їх функціональних обов'язків) на категорії:

а) публічні державні посади, на яких поширюються специфічні суспільні функції;

б) державні посади класу I та класів II, III суспільних функцій;

в) посади в державних установах, посади місцевих чиновників і місцевих державних адміністрацій.

Щоб стати державним службовцем найвищої категорії в Румунії, є також ряд певних правил та вимог:

1. наявність диплому про закінчену вищу чи неповну вищу освіту;
2. стаж не менше ніж 5 років на керівних посадах в органах державної влади;
3. завершені спеціалізовані навчальні програми для відповідних категорій, що проводяться парламентом;
4. прийняття участі у національному конкурсі на вступ до категорії державних службовців вищої ланки тощо.

Варто зазначити, що в Румунії було створено Національне агентство державних службовців. Воно має статус спеціалізованого органу центрального публічного управління, зі статусом юридичної особи та фінансується з державного бюджету. Агентство було створено для розвитку професійного корпусу державних службовців, їх професійної стабільності та безпеки. Із вступом Румунії в ЄС конституція країни чітко проголошує гендерну рівність можливостей вступу на державну службу як чоловіків, так і жінок.

Відповідно до ст. 54 закону Румунії «Про статус державних службовців» право на державну службу має людина, яка:

- має румунське громадянство і проживає в Румунії;
- знає румунську мову як усно, так і може вільно писати;

- віком не молодше ніж 18 років;
- має повну дієздатність;
- міцне здоров'я, засвідчене медичною експертизою;
- відповідає вимогам щодо рівня компетентності для відповідної посади;
- виконала всі вимоги щодо вступу на державну службу;
- не була засуджена за будь-який злочин проти людяності, проти держави або проти влади, а також не була звинувачена в підробленні документів та не вчинила інші корупційні діяння чи бездіяльність, якщо, звісно, цю особу не було виправдано;
- не була звільнена з державної служби з дисциплінарних причин за останні 7 років та за інші дії в рамках чинного законодавства.

Отже, просування по службі державного службовця в Румунії можливе шляхом зайняття більш високої посади після складання конкурсного іспиту. Також можливе просування службовця за шкалою окладів відповідно до чинного законодавства. Для участі в конкурсі він повинен відповідати таким умовам: бути випускником магістратури або аспірантом у галузі знань «державне управління»; бути призначений на державну посаду у відповідному класі; відповідати вимогам, описаним у посадових інструкціях; не мати адміністративних покарань та стягнень; відповідати вимогам, встановленим чинним законодавством щодо стажу роботи для відповідних посад державної служби.

Службова кар'єра супроводжується щорічним індивідуальним оцінюванням діяльності державних службовців, яке може мати оцінку: «дуже добре», «добре», «задовільно», «незадовільно». Результати оцінювання є підставою для підвищення оплати праці, для зайняття більш високої посади, а також для звільнення з посади державного службовця. У Румунії восьмигодинний робочий день із 40-годинною працею протягом тижня. Румунські державні службовці за свої дії чи бездіяльність несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

Список використаних літературних джерел

1. ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИЯ СЛУЖИТЕЛ в сила от 27.08.1999 г. – Режим доступу : lex.bg/laws/ldoc/2134673408.

СІРАЦЬКИЙ Ярослав Вікторович – студент 2 курсу Житомирського державного технологічного університету, спеціальність «Публічне управління та адміністрування».